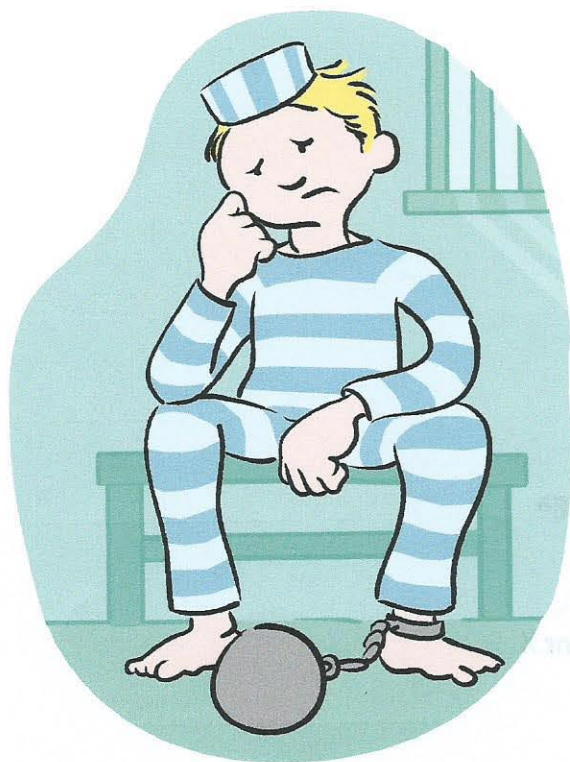

BROTT BEGÅNGNA I BLEKINGSKA GRÄNSBYGDEN

Av Barbro Olsson

Varför mörda sin granne...?

Det har begåtts åtta kända mord eller dråp i Ramdala skogsbygd under en 40-årsperiod. (1833-1873).

Varför detta våld, som mestadels har riktats mot grannen eller närboende?

Var det gammalt groll som levde kvar från dansktiden? Kanske kände sig blekingarna osäkra som nyblivna Svenskar och därför gick till angrepp.

Under försvenskningstiden rådde stor oro i bygden och det skedde mycket grymma och blodiga händelser. Bl. a. de grymheter som utspelades då 70 snapphanar tagits till fånga när fästningen i Kristianopol kapitulerade 1677. Ett tiotal av dessa blev spetsade levande på en trästör som rändes in längs med ryggraden, bundna till händer och fötter. I folkmun lever historien ännu kvar i bygden.

Kanske grymheterna var just en hämnd för att visa sin makt.

Här nedan är fem mord återgivna, tagna ur domböckerna i Östra Härad för aktuell tid.

Olof Andersson i Skrävle, f 26 juli 1780. Fader Anders Bonasson i Lönnemåla.

Olof Andersson blev ihjälslagen av **Håkan Pehrsson** och dennes son **Håkan Håkansson** i Lönnemåla.

Attest: Torpare Olof Andersson i Skrävle, vilken den 16 jan 1833 blivit av torpare Håkan Pehrsson och dennes son Håkan Håkansson från Trolleboda så illa slagen att han därav ljutit döden.

Mördarna blev genast efter våldsgärningen gripna av kronolänsmannen Ahlberg.

Anders Nilsson i Sälleryd var troligen med vid likbesiktningen.

Attesten utfärdad den 26 eller 28 jan 1833 av Nils P Ahlberg.

Olof Andersson blev slagen med knölpåk och en rygglös stol. Han avled efter 10 timmar. Han var 52 år gammal.

Olof var född den 26 juli 1780. Begagnade ordentligen nådemedlen och var i övrigt känd för att leva en anständig och klanderfri vandel o s v.

Attest Ramdala den 1 febr 1833

J Nordin

Inhysningsmannen Håkan Pehrsson i Lönnemåla var född 1744 han levde en någorlunda beskedlig vandel, utan det att han hade böjelse för starka drycker.

Håkan Pehrsson var alltså född i Lönnemåla, där hans föräldrar var Pehr Månsson och Ingrid Olofsdotter. Håkan bodde i Lönnemåla tills han blev 30 år då han gifte sig med Kerstin Brita Pettersdotter de hyrde ett ställe på Rörsängs utägor, där han bodde i 13-14 år. Därefter flyttade han till Trolleboda utägor där han sedan varit bonde. Han hade med sin hustru tre barn, nämligen tilltalade Håkan Håkansson, en son 12 år och en dotter 9 år gamla. Han har inte varit tilltalad eller straffad för något brott tidigare.

Sonen Håkan var född den 5 okt 1810. Han hade hittills gjort sig känd för oklanderlig vandel, så att jag med förundran finner honom vara tilltalad för delaktighet i ett sådant brott som han begått, skriver kyrkoherde Sven Holmberg i Christianopol den 1 febr 1833.

Håkan Pehrsson hade hört talas om i bygden att Olof Andersson beskyllde honom för att ha tillgripit en av Olof tillhörig vagn. Håkan Pehrsson beslöt sig därför att gå till Olof i Skrävle och fråga honom varför han beskyllde honom för något sådant. Sonen Håkan följde med. Då de kom in i Olofs hem och hälsat "God afton" fattade de tag i varandras kläder varför Olof

slets omkull på golvet och de slog tre slag mot honom. (Håkan dä och Håkan dy berättelse.)

Olofs hustru, Ingrid Johnsdotter och barnen Maria 20 år, Håkan 16 år, ev. en dotter Botil var också hemma vid tillfället.

Ingrid Johansdotters version var: På onsdagsaftonen mellan kl 7-8 kom Håkan dä. och Håkan dy. till deras hem. Sedan de hälsat "God afton" fattade Håkan dä och Olof tag i varandras kläder. Håkan dy slog flera slag i huvudet med en knölpåk han hade med sig, så Olof föll omkull. Håkan dä fattade tag i en rygglös stol och slog upprepade gånger mot Olof.

Hon själv och barnen fick också ta emot stryk.

Håkan dä gick sedan mot dörren och bad Håkan dy följa med, men då denne såg att Olof rörde sig något vände han tillbaka och gav honom ytterligare fler slag med käppen.

Då misshandlarna slutligen lämnade hemmet begav sig sonen Håkan Olsson till Skrävle gård för att tillkalla hjälp. Torpare Petter Håkansson kom jämte drängarna Petter och Holger Olsson från Skrävle. Olof hade då krupit till sängen och med hjälp av Ingrid och barnen kommit upp i denna. Olof låg översköld med blod då grannarna kom. Han tog sig för pannan och sade: "Människa hjälp mig". Han blev allt svagare och hans tal blev mer osammanhängande och i dagningen dagen efter avled Olof av sina skador.

Olofs bror torpare Håkan Andersson bodde i Skrävle.

Knölpåken som användes vid misshandeln var 1½ tum i diameter och av ale.

Annan version av Olofs utrop var: "Hjälp mig människa, för guds skull."

Vittnen: Annika Petersdotter i Brändamåla. Holger Olsson, Petter Håkansson i Skrävle. Sven Nilsson i Flyeryd, Anders Håkansson i Sälleryd. Drängen Lars Pettersson i Ramdala. Holger Olsson, Hans Håkansson, Olof Åkesson alla från Skrävle.

Den 6 februari 1834 avrättades genom halshuggning på Jämsjö avrättningsplats inhyses Håkan Persson i Lönnemåla, 60 år gammal och dennes son Håkan Håkansson 24 år gammal.

Dråp i Sälleryd

Olof Andersson i Sälleryd blev söndagskvällen den 20 oktober 1848 ihjälslagen av drängen Måns Gunnarsson från Lilla Duverum och bondsonen Mattis Andersson från Fabbemåla.

Många av bygdens folk var samlade hemma hos änkan Anna Olofsdotter i Sälleryd. Det var brukligt vid denna tiden att samlas hos varandra för att umgås med vänner och grannar. Men något hade gått snett denna gången, troligen var det för mycket sprit som var orsaken till misshandeln av Olof Andersson.

De båda tilltalade för dråpet och Mattis Anderssons bror Anders, kom också under kvällen till Anna Olofsdotters hem.

Vid rättegången som följde har vittnen talat om att de inte märkte annat än gott och väl mellan de församlade personerna, men sedan Olof Andersson yttrat: "Varför skulle ni komma hit, kunde vi ej fått vara ensamma" och att de personer som ej hörde till huset borde gå sin väg. Därför gick de tilltalade och deras sällskap därifrån. Men blev åter inkallade av Sven Olsson som undfägnade dem med brännvin. Måns Gunnarsson yttrade att om de ville uppföra sig beskedligt så ville han vara med om att lägga ihop till mera brännvin. För sin del var han villig att bistå med ett stop, men då sade Sven Olsson att de borde lägga till litet vardera. Vilket även skedde.

Carl Johan Nilsson från Fabbemåla fick i uppdrag att skaffa brännvinet. Då han var på väg tillbaka möttes han av Anders Nilsson, som varit i Annas hem, och bad nu att Carl Johan inte skulle gå tillbaka, då det uppstått slagsmål, varför Carl Johan gick till Sven Andersson Sälleryd istället, där brännvinet förtärdes av Carl Johan, de tilltalade Måns och Mattis, Sven Andersson och Andreas Nilsson. De återvände därefter till Anna Olofsdotters hem. Under tiden hade Sven Olsson trakterat de församlade där med brännvin, som redan fanns i huset. Vittnen såg att Olof Andersson började hiva med armarna och att han tog en eldbrand som låg på spisen och kastade ut över golvet. Då ett vittne fruktade slagsmål bar hon in en liten flicka i kammaren intill och gick sedan själv ut.

De församlade drog sig också utanför stugan, där det blev ett vilt slagsmål. De tilltalade slog ner Olof med stakar och tilldelade honom därefter många slag. Någon av antagonisterna hämtade en stor sten som de slängde i huvudet på den redan nedslagne Olof Andersson. Olof hade yttrat medan han ännu var vid medvetande "Åh mej! Slå ej ihjäl mig." Vilket inte hindrade Måns från att ge honom ytterligare flera slag. Vittnet Lotta Chirman från Sälleryd yttrade: "Nu har ni sövt honom, låt bli att slå honom mera". Då svarade Mattis: "Sover han så skall jag väcka honom". Varpå även han tilldelade honom flera slag.

Måns lär ha yttrat att om det skulle kosta honom fem årslöner så fick det gå. Han sa också: "Har ni sett en svensk Smålänning, finns det fler som slår så ska de stupa".

Enligt rättegångsprotokollet står det att under tumultet kom Mattis att bryta foten, så han blev liggande vid åkerrenen och det måste skaffas fram en häst så han fick rida hem.

Olof Andersson bars sedan in död i stugan bl a av Mattis bror Anders. Måns var sedan inne i huset och såg honom, när han kom ut yttrade han: "Nu har jag gett krymplingen så mycket att han minns det."

Utslag den 9 maj 1849

Genom tilltalade Måns Gunnarsson och Mattis Andersson fritt och otvunget inför Häradsrätten avgivit bekännelse, samt i målet avhörda vittnens berättelse är det lagligen bestyrkt att sedan de söndagsaftonen den 29 sistlidne okt. inkommit i änkan Anna Olofsdotter i Sälleryd hus där arbetskarlen Olof Andersson befann sig, samt där handgemäng uppstått då Olof Andersson av Måns Gunnarsson blivit tilldelad ett slag med handen. De båda tilltalade

och Olof Andersson hade sedan gått ut. Där utanför har de tilltalade med var sin stake tilldelat Olof Andersson många slag, som träffade honom i huvudet och på andra delar av kroppen. Genom den våldsamma behandling och de skador Olof Andersson därigenom fått på huvudskålen, har han enligt provinsialläkare doktor Hellmans attest ljutit döden. Måns Gunnarsson var också tilltalad för att ha slagit söder fönsterrutor i Anna Olofsdotter hus.

Häradsrätten dömde de båda till halshuggning. Överklagning innan den 29 i samma månad. Vilket måste ha skett då både Mattis och Måns blivit av Kungl. Majt benådade den 6 nov 1849 och dömda till 8 års fästning.

I ovanstående sammandrag nämns bl a en Sven Olsson från Fabbemåla och Carl Johan Nilsson. Det var säkerligen samma Sven Olsson som fem år senare blev ihjälslagen av Carl Johan Nilsson från samma by.

Olof Andersson även kallad Olaus var född 29 nov 1824. Hans mor var Inhyses Anna Berg f 1787 som bodde i Granhult. Olof kom till Sälleryd 1843. Blev frihetsberövad den 9 febr 1847 för stöld. Han var nu tydlig dräng hos Anna Olofsdotter.

Måns Gunnarsson var född 13 nov 1823 i Söderåkra, bodde senare i Thorsås. Därefter i Duverum.

Mattis Andersson var född den 10 juni 1824 i Fabbemåla. Hans föräldrar var Anders Andersson f 17 jan. 1785 och Ingjerd Mattisdatter f 1794 i Sälleryd.

Anna Olofsdotter var född 1791 i Karlsvik, Söderåkra och änka efter avlidne Anders Svensson. Anders var född 1799 i Nöbbelöf i Skåne. De var backstubor under Sälleryd 1:4. Anders avled 1845. Anna och de tre döttrarna Lena Kajsa, Chatarina och Christina bodde kvar i Sälleryd. Lena Kajsa som var noterad som bräcklig dog i juli 1860, hon var då 41 år. Chatarina och Christina lämnade föräldrahemmet i mitten av århundradet för arbete i bl.a. Karlskrona.

Anders Andersson, Skrävle mördad av Måns Pehrsson

Natten mellan den 25 och 26 juli 1854 sköts Anders Andersson ihjäl utanför Elmteryds båtsmansstuga på den s k "Nylandslien". Han var på väg in till Karlskrona med ett lass virke. Efter vad som senare framkom har mördaren stått innanför den tätt intill vägen belägna gärdesgården och avlossat skottet.

Håkan Håkansson i Skrävle och hans son hade samma natt varit på väg mot Karlskrona med var sitt vedlass och strax innan mordplatsen kört om Anders och då växlat några ord med honom. De hade strax därefter, på ca 30 alnars avstånd, hört ett skarpt skott varpå följt några jämmerrop.

Sonen Håkan blev rädd och bad fadern köra vidare då han trodde det var någon som gjorde "Skälenstycke". När de sedan kom ut på Augerums sockenväg och var vid det s k Rasmustorpet stannade de och lät oxarna vila. Då fick de höra ytterligare skott avlossas och någon ropade några gånger som de tyckte lät som gyckel. (Vilseleda) Vittnet fortsatte till Krokebro där de vilade och inväntade vägfärande personer från Augerums socken, så de fick sällskap till Karlskrona.

Kl. 7 på morgonen den 26 kom Anders Larsson i Elmteryd till sin bror Johannis jämte Magnus Månsson och dennes dräng Sven Olsson och talade om att det låg en död person på Elmterydvägen vid båtsmanstorpet och att hans häst hade stannat med vagnen ett stycke nedanför backen och tydligen stått där hela natten, då det syntes märken efter att han sparkat i marken. Bm Nylands lada ligger 65 alnar från det ställe där Anders träffades död. Vid närmare undersökning på platsen fann de kulan Anders blivit skjuten med och små sten och hagel. Kulan hade trängt in i väggen på ladan.

Fredrik Svensson, Anders Larsson och Johannis bar sedan in den döda kroppen i Nylands lada.

Anders Anderssons gårdsgranne, Måns Pehrsson, var från början misstänkt för dådet, han blev också dömd för det. Målet måste ha överklagats i alla instanser då det dröjde ända till år 1860 innan han slutligen blev dömd till halshuggning av Göta Hovrätt men benådad av Kungliga Mj:t den 29 januari 1861 och dömd till 28 dygn på vatten och bröd samt livstids fängelse. Han avtjänade sitt livstidsstraff i Landskrona. Han var även dömd i nov. 1858 för snatteri.

Anders Andersson var född 1814 och gift med Sigrid Pettersdotter. De hade sju minderåriga barn då mordet skedde. Anders delade gården med Måns som var född 1810 i Fridlevstad socken.

Han hade inte deltagit i Herrens Heliga nattvard sedan den 28 sept 1851. Sällan eller aldrig bevistade han allmänna gudstjänster och de årliga husförhören. Han var sedan många år djupt nedsjunken i dryckenskap och därigenom har han förlorat både aktning och medborgerligt förtroende, skrev dåvarande prästen i Ramdala.

Måns Pehrsson var gift med Håkan Olsson i Skrävle dotter Ingrid Håkansdotter. Han var tidigare även tilltalad för stenkastning, för vilken han fått böta.

Vid tiden för mordet hade Måns Pehrsson varit borta från hemmet flera dagar då han varit i gräl med hustrun. Han hade legat på slindret hos svärfar Håkan. Samma dag mordet begicks var han på slätterarbete hos Peter Jonasson i Skrävle.

Måns säger sig varit hotad av Anders med stryk utan orsak. Så har också Anders sagt sig vara.

De båda har under ett par års tid med var sitt hushåll bebott samma inhus. De har ägt hälften var av 3/16 mtl i Skrävle.

Vad som framgått vid Tingsrätten i Lyckeby: Att Anders och Måns varit ovänner, detta p g a att Måns ansåg att Anders tog för sig av den bästa grödan.

Bössan som Anders sköts med var föremål för diskussioner, då Måns förnekade att han hade någon bössa. Men det visade sig, att han lånat en av sin svåger Håkan Nilsson i Kråksmåla, som han inte ställt tillbaka.

Måns hade många som talade mot sig, bl a många utav sin släkt, t ex Bm Anders Good gift med svägerskan Cecilia Håkansdotter från Skrävle, som hört Måns yttra: "När biet mister sin vise så blir det icke mycket med bisvärmen". Vid ett besök hos Måns hade Anders Good sett en bössa. Andra släktingar som vittnade var Måns syster Malin och hennes man

Fredrik Svensson och svärfar Håkan Olsson. Håkan berättade vid rätten att Måns kom in till honom en vårväll och yttrade bl a att han och Anders Andersson var stora ovänner. Då invände Håkan Olsson "Vad vill du göra med honom. Du är ej karl för dig". Då svarade Måns: "Är jag inte karl för mig, så är det väl något annat som brinner".

Andra vittnen var smeden Ola Jonasson i Granhult (Get-Olle), som mottagit en bössa av Måns Pehrsson för reparation i mars månad 1854, Måns hade sagt att det var för en annans räkning han ville laga den. Vem det var hade Ola glömt.

Måns son Sven 14 år var också instämnd som vittne. Han sade att han aldrig sett någon bössa hemma. Trots att morbrodern Ola Håkansson sett Sven hantera ett skjutvapen.

Vid en rättegångsdag hade Måns mött sonen Sven på väg till rättssalen, då hade Måns passerat på att säga till honom: "När du kommer för rätta så säg att du vet ingenting". Att han yttrade så till Sven berodde på att Sven blivit lovad pengar av någon, om han vittnade mot Måns.

Detta måste Sven senare förneka inför tinget, att någon försökt övertala honom.

Sven Månsson var troligen år 1858 häktad för delaktighet i stöld och dömd vid S Möre häradsrätt.

Dagsverkstorpäre **Håkan Olsson** i Skrävle född den 9 okt 1816. Död den 13 sept 1866.
 Ihjälslagen genom stenkastning
 Håkans hustru Maria Håkansdotter född den 4 juli 1818.

Håkan gick samma öde till mötes som sin fader Olof Andersson, som bodde på samma gård i Skrävle som Håkan, men 33 år tidigare. Båda blev ihjälslagna av sina grannar eller ortabor.

Torpäre Bengt Pettersson, som gick under öknamnet "Sjuare" och Nils Andersson i Sälleryd hade den 4 sept 1866 på dagen sammanträffat vid båtsman Sällbergs lönnkrog och därvid kommit i osämja med varandra, varvid slagsmål uppstått dem emellan.
 Nils, som var uppretad, gick vid 7-tiden på kvällen tillsammans med Sven Göransson Lagerkvist i Sälleryd till Bengts stuga för att föröva hemgång.

Håkan Olsson hade tidigare på kvällen kommit på besök till Bengt. Då de hörde oljud utifrån, gick Håkan för att se vad som var å färde. Just som han öppnade förstugodörren kastades en sten mot stugan och ytterligare en sten som träffade Håkan i huvudet, så han föll medvetslös till marken. Det visade sig senare att stenen krossat skallbenet och att den var kastad av Nils Andersson.

För att skydda sig mot fortsatta angrepp av antagonisterna drogs dörren till inifrån.

Nils Andersson försökte att med våld tränga sig in i stugan, vilket inte lyckades. Han satte då fingrarna emellan dörren och karmen för att på så sätt tränga sig in, men de på insidan höll igen varvid Nils fingrar klämdes ganska illa.

Bengt lär ha beordrat fram en yxa för att hugga av den delen av Nils fingrar som befann sig på insidan av dörren. Det hade också talats om att de skulle ta fram en pistol. Det hade tydligen inte verkställts. Nils Andersson förnekade först att ha trängt sig in i stugan, men då domaren frågade om klämskadorna måste han visa upp dem och erkänna.

Bengts 14-åriga dotter, Ingrid, som befann sig utanför stugan hörde tumultet och faderns befallning om yxan, blev så rädd att hon sprang till Anders Carlssons i Sälleryd där hon stannade över natten.

Håkan som blivit liggande utanför stugdörren, drogs senare in. Han fördes troligen dagen efter, sittande på en vagn till lasarettet. Där han åter ingick i koma och avled på morgonen den 13 sept.

Hustru Maria hade först den 5 sept hört att Håkan blivit illa slagen.

Håkan och Maria hade varit gifta i 29 år och hade sju barn, varav fyra bodde hemma, det yngsta 8 år gammalt.

Håkan och Marias barn: Olaus f 1840, Anders f 1844, Ingrid Maria f 1838, Thilda f 1847, Johan f 1851. Kjerstin f 1855 och Per August f 1858.

Håkan Olssons dödsbo var i konkurs. Godemannen Anders Svensson i Långlycke ansåg att konkursen borde läggas ner, då boets tillgångar inte skulle täcka boutredningen.

Enligt rättegångsprotokollet var det inte Nils avsikt att tillfoga Håkan någon svårare kroppsskada, det var väl snarare Bengt han ville åt.

Han fick emellertid fyra års straffarbete och fick betala rättegångskostnader, skjuts-och traktamentskostnader för vittnen.

Den tilltalade Sven Göransson blev befriad från åtal.

Nils Andersson i Sälleryd var född den 15 mars 1842. Hans föräldrar var inhyses Anders Carlsson och Annica Månsdotter som då ännu levde och bodde i en stuga å Håkan Mattissons ägor i Sälleryd och Nils var skriven som dräng hos Håkan Mattisson.

Han var förut dömd till fyra mån. för slagsmål. Han hade slagit en dräng med hammare. Det framkom vid förhören att Nils Andersson inte tagit nattvarden under de senaste två åren. Snickargesäll Sven Göransson Lagerkvist i Sälleryd född den 26 febr 1837, var bror till Sällbergs hustru Ingrid Maria Göransdotter.

Vittnen: Bengt Petterssons hustru Ingrid Hansdotter drängen Sven Petter Pettersson i Brändamåla.

Arrendator John? Svensson i Skrävle. Pig Emma Sofia Månsdotter i Lönnemåla.

Änkan Sissa Anildsdotter och hennes son drängen Petter Calsson i Trolleboda. Inhyses Cecilia Nilsdotter i Bäckareboda. Bonden Håkan Mattisson, Bonden Petter Johan Olsson, en syster Elin Johnsdotter och hustru Christina Andersdotter i Sälleryd.

Nytt mord i Skrävle.

Denna gången på bonden **Sven Olsson** född den 5 jan 1833. Död den 29 sept 1871.

Ihjälslagen på vägen hem från tinget i Lyckeby.

Svens hustru var Gertrud Danielsdotter i Skrävle. De hade varit gifta i sju år vid tiden för Svens frånfälle.

Sven var stor och kraftig men hade ofta klagat över huvudvärk och hosta.

De åtalade i detta mord var drängen *Abraham Olsson* född 1834 i Fjärdsjömåla, nu boende i Kättilsmåla och *Petter Gustaf Andersson* i Strågeryd.

Sven hade åkt med till Lyckeåborg med ett vedlass kl 12.00 på natten, senare hade han varit vid tinget i Lyckeby för att vittna, där även de andra två varit närvarande. De sammanträffade senare alla tre på bierkrogen i Krokebro, hos Johan Sjöberg.

Abraham Olsson förfördelade Sven för att han biträtt fjärdingsman Olaus Pettersson i Trollamåla. Sven blev därför misshandlad först utanför bierkrogen och senare längre fram på vägen. Sven sprang mot hemmet för att komma undan, men blev upphunnen av antagonisterna och misshandeln fortsatte.

Sven hade blivit hängande över gärdesgården med huvudet nedåt utan förmåga att själv ta sig ner. Han hade bett om hjälp av de båda vittnen: Anders Petersson i Sälleryd och Anders Petersson på Lustigholm då han yttrat: "Vad är ni för pojkar som inte hjälper mig". Vittnen uppgav att Sven en minut därefter var död.

Då de blev varse att Sven avlidit sade Abraham "Gud hjälpe oss, som rörde honom".

I solnedgången samma dag kom de båda Anders Peterssönerna hemkörande med Sven Olssons lik och sade till hustrun Gertrud att Abraham och Petter Gustaf slagit ihjäl Sven.

I obduktionsprotokollet står att han dog av våldsam blodträngning till lungorna, förorsakad dels av misshandel och dels genom springande över sin förmåga.

Petter Gustaf Andersson förnekar att han deltagit i misshandeln.

Det framkom dock i förhören att Abraham och Peter Gustav fällt Sven Olsson till marken och sedan sparkat honom flera gånger. Abraham var rusig men inte Petter Gustav.

Han och Abraham Olsson fick ändå straffarbete i 2 år samt skulle ersätta rättsmedicinsk besiktning och liköppning, även skjutspengar samt 50 öre i traktamente till alla vittnen.

Petter Gustaf Anderssons föräldrar var Andréas Gummesson och Maria Olsdotter. Föräldrarna var döda men Petter Gustaf var uppfostrad av morbrodern Magnus Olsson i Kättilsmåla.

Abraham Olssons föräldrar var inhyses Ola Sunesson, som för 20 år sedan avlidit och hans hustru Maria Petersdotter. Abraham var yngst bland flera syskon. Han hade under sin späda barndom gått omkring som tiggare. Han hade lärt sig läsa men inte skriva. Han hade blivit delaktig av Herrens Heliga nattvard vid 18 års ålder. Tiden därefter hade han haft årstjänster hos hemmansägare i Torsås, Augerum, Ramdala och Rödeby socknar. Nu senast hos Carl Fr Johnsson i Kättilsmåla.

Johan Sjöbergs vittnesmål: Att Petter Gustaf Andersson springande och gråtande kom tillbaka och omtalade att Sven Olsson var död varvid han tillade "Det skiter fan på". Varpå han begärde mera bier, som han dock vägrades.

Johan Sjöberg såg till så att liket blev transporterat hem.

Gertrud uppgav att Sven inte hade några ovänner förutom Anders Pettersson i Sälleryd. Vittnen som var instämda till tinget var förutom Johan Sjöberg också bl a Måns Andersson och Peter Johan Månsson i Fabbemåla.

Efter Sven Olssons död gifte Gertrud Danielsdotter om sig med Holger Jonsson f den 9 juni 1851 i Jämjö socken. De vigdes den 2 augusti 1874, och fick en dotter Elina Christina född den 24 juli 1875.

Stadsresorna

Det har skett en stor strukturuomvandling i bondesamhället från gången tid till i dag, med rationaliseringar av jordbruket och fabricering av dess produkter.

Förr fanns inga mejerier, slakterier eller någon massafabrik som tog hand om bondens skog. Alla produkter som producerades forslades till försäljning i städerna. T.ex. Gåsamålas bönder saluförde sina varor på torget i Karlskrona, en del även hos sina fasta kunder i stan.

Som regel körde dem till stan två-tre gånger i veckan med sina vedlass och andra produkter som potatis, ägg, hemkärnat smör och fläsk.

För att hinna fram och åter på samma dygn var man tvungen att starta redan tidigt på morgonen, kanske redan vid 2-3-tiden, om inte redan kvällen innan, för att hinna de sex milen fram och åter. Använde de oxar som dragare tog det sin tid, de var ju inga springare precis. Några t o m gick med sina varor.

Denna handel tunnades efterhand ut alltmer, men förekom in på 1940-talet.

Vid stadsresorna söps det tappert. Det fanns många ölkaféer längs vägen bl a Gästgivaregården i Lyckeby och bierkrogen i Krokebro, för att nämna några. Det var vanligt med slagsmål på hemvägen då det blivit lite för mycket under västen. Snapphaneblodet rann ännu i ådrorna. Befolkningen båda sidor den forna riksgränsen hade ännu inte accepterat varandra. Då smålandsbönderna eller de som bodde nära gränsen var på sina resor mot Karlskrona körde de gärna i grupp för eventuellt anfall. De var rädda då de passerade Sälleryd som hade rykte om sig att vara speciellt aggressiva mot vägfarande. Som på den tiden kallades för "lilla helvetet".

Att det utbröt slagsmål som olyckligt resulterade i grova brott som mord, var inget ovanligt i någon del av landet. I domböckerna från den tiden läser man om hur folket tog saken i egna händer för att göra upp med grannen.

Mord vid hemfärden

Under 1800-talets senare del ägde kända mord rum på vägen från Karlskrona till Sälleryd, där några av offren hade anknytning till byn Gåsamåla. Det första av dem var mordet på Bengt Pettersson i Sälleryd, gift med Hans Hansson dä dotter, Ingegärd i nämnda by.

Bengt Pettersson hade den 21 maj 1869 varit vid häradsrätten i Lyckeby tilltalad för hemgång hos Elin Carlsdotter i Sälleryd. Efter rättegången mötte styvsonen Anders Pettersson med hästsjuts vid Trehörningen i Lyckeby. Han hade varit i stan med ett lass ved och på hemvägen plockade han upp fadern och Peter Danielsson från Gåsamåla och Anders Håkansson i Brändamåla, som varit med vid tinget.

Då de kommit ett stycke förbi Lyckeåborg upphunne de en skjuts med två okända bönder. Det visade sig senare vara bönderna Sven och Petter Olsson från Karsbo i Torsås socken.

Bengt, som körde, hade låtit hästarna springa så fort de förmådde hit upp. Då han skulle köra förbi torsåsbönderna bar det sig inte bättre än han körde i diket så hästen stupade omkull och vagnen stjälppte, samt ena skalmen bräcktes.

Efter det de åter fått vagnen på vägen hoppade Anders Petersson, som då tog tömmarna, och Anders Håkansson upp och körde ifrån Petter och Bengt. När de kom ett stycke längre fram upphann de en som satt och sov på sin vagn, förspänd med en oxe. Det var Mattis Larsson från Elmteryd, som också varit i stan med ett lass ved och nu var på hemväg. Anders som kom i trav körde givetvis om och passade på att samtidigt ge honom ett rapp med pisksnärten över ansiktet, så han skulle vakna. Torsåsbönderna blev också ånyo omkörda, enligt vittne fick de också ett slag med piskan.

Anders skjuts stannade längre fram för att laga selen som gått sönder då de körde i diket. De upphann då av torsåsbönderna som passade på att slå till Anders på axeln med ett hårt föremål. Mattis som också kommit till platsen, steg av sin vagn och ryckte loss en målstake med vilken han gick emot Anders under han yttrade: "Att djävulen skulle anamma dem som icke lät folk vara i fred". Anders bröt då loss en stör ur gårdesgården varefter de slog mot varandras huvud.

I detsamma hade Bengt hunnit fram och frågade vad de tog sig till. Han rusade då på Mattis och gav honom ett slag med en stör eller käpp som han hade i handen. Mattis tilldelade då Bengt med sitt tillhygge ett slag i huvudet så han föll till marken utan förmåga att resa sig.

Under senare förhör uppgav Mattis att han var förvirrad efter slag i huvudet och var inte medveten om att det var Bengt han slog på.

Till följd av skadorna avled Bengt natten till den 23 maj utan att återfått medvetandet.

I obduktionsprotokollet framkom att han ljutit döden genom att blivit tilldelad ett våldsamt slag mot huvudet av ett trubbigt och hårt tillhygge så huvudskålen spräckts.

I rättens utslag blev Mattis Larsson dömd för dråp begånget under synnerligen mildrande omständigheter och enligt strafflagen hållas till straffarbete i två år. Anders Petersson för uppsåtlig misshandel å allmän väg, så vitt erfarit med ringa eller ingen skada som följd, dömd till tre månaders fängelse.

Instämnda vittnen var: Petter Danielsson i Gåsamåla, Anders Håkansson i Brändamåla samt Petter Olsson Dunder i Flymen.

Bengts hustru Ingegärd hade dött tre månader tidigare. Han hade därför nyligen sålt sitt hemman till styvsonen Anders, som han nu bodde hos på undantag.

Ur Blekinge Läns Tidning den 3 juni 1873

Att det mest upprörande och ohyggliga mord begicks sistlidna fredagsafton kl 8-9 vid Krokebro i Augerums socken. En f d hemmansägare Anders Pettersson i Sälleryd blev då nemligen av en torpare Petter Carlsson från Trolleboda med en käpp och sk gärdsel eller gärdsgårdsstörar ihjälslagen efter någon dem emellan uppkommen ordväxling om vem som skulle – köra en skjuts, den de vid tillfället gemensamt begagnat på väg till sina hemvister. Vad som ingalunda mildrar det hemska i saken är, att mördaren Petter Carlsson skall vid tillfället varit alldeles nykter och sålunda med kallt blod förvärvat dådet. Han blev dagen därpå av ortens unge nitiske och påpassligen länsman, herr E Nelsson, genast på förekommen anledning, häktad, oaktat han, Petter Carlsson under åkallan av Gud åberopade sin oskuld vid undersökningen och för alla dem de mötte vid transporten ned till häradshäktet i Lyckeby. Sedan han där fått besinna sig något och hans tillkomna moder vid muntligt samtal allvarligt förmanat honom till bättring brast modet uti brottslingens hjärta och han avlade en bekännelse, om åtminstone vad själva huvudfaktum, brottet angår. Tymed vara sanningsenlig. Vid undersökning på stället fanns många stycken av hjärna och huvudet, av den dödade spritt omkring på flera alnars omkrets – den dödes huvud hade på vänster sida blivit alldeles massakrerat – och brottslingens fräckhet gick så långt, att han lugnt avsåg det blodiga liket under anmärkning, att ett stort straff säkerligen väntade mördaren. Man hade hört Anders Pettersson flera gånger ropat ”Petter lille, skona livet” m m

Rättslig undersökning om tilldragelsen lärar genast komma att äga rum.

Ja, så beskriver Blekinge Läns Tidning den 3 juni 1873 mordet på en annan ättling från Gåsamåla. Anders Petersson, som var styvson till föregående mordoffer och dotterson till Hans Hansson dä i Gåsamåla.

Peter Carlsson var född i Svärdsåla 1846 av föräldrarna Carl Bondesson och Sissa Carlsdotter. Fadern dog 1847, då modern med sonen Peter och hans syster, Anna Cecilia flyttade till Sälleryd. De innehade också en torplägenhet i Trolleboda. Utmarker mellan Flyeryd och Lönnemåla.

Peter uppgav själv i vittnesmålet inför rätten att han och Anders ända från barndomen varit bekanta och det hade inte förut varit någon ovänskap dem emellan.

På torsdagskvällen den 29 maj nämnda år träffades de för att köra sina oxök med ved till Karlskrona, för att påföljande morgon vara framme. Under färden sällskapade de med hemmansägaren Nils Peter Håkansson och fjärdingsmannen Carl Månsson båda från Skrävle som också skulle in till Karlskrona med sina varor.

De var framme vid sjutiden på morgonen. Efter försäljningen av veden sammanträffade sällskapet i en handelsbod där bl a Peter förtärde en sup brännvin. Därefter begav han sig ensam till fots mot hemmet. Vid Vedeby upphann han Anders Petersson, som tidigare lämnat Karlskrona. Peter satte sig upp på Anders skjuts och åkte med honom till Lyckeby. Där besökte de Gästgivaregården och köpte 10 tum brännvin vardera. Vid den s.k. Trehörningen satte de sig att förtära en del av inköpet. Peter uppgav vid förhör att han för sin del inte tog så mycket så han blev påverkad, ungefär 1½ sup.

Från Lyckeby skickade de iväg sina oxök med någon av de andra stadsbesökarna och de båda åkte därifrån med Carl Månsson till Mölltorp där de stannade vid kvarnstallet och förtärde ytterligare av starkvarorna.

Kvarnstallet vid Holmens kvarn i Mölltorp var tydligen en anhalt för stadsresenärerna där de träffades, pratade och vilade en stund innan färden gick vidare.

Bönderna åkte på varandras skjutsar och stannade ibland för att uträtta något ärende och därefter gick de ifatt någon skjuts de kunde åka med.

Bl a var Anders och hans resällskap denna eftermiddag inne på bierkrogen i Krokebro och begärde bier och kaffe, men blev avvisade därför att de verkade rusiga.

Så småningom nådde skjutsarna Sandbäcksmåla backe, där de stannade för att invänta de övriga. Då Anders Pettersson kom fram hoppade han av sin skjuts och samtidigt tilldelade han sin reskamrat Anders Johan Andersson från Elmteryd en knuff med orden "Din förbannade muggenisse, du skall dö för mina händer innan du kommer hem", varpå det utbröt ett slagsmål dem emellan. Anders Johan fann för gott att avlägsna sig, men hans granne lär ha yttrat då han åsett slagsmålet att "Anders Johan var dum som inte näpste den förbannade Anders som så länge gått och spökat, vore det rätt skulle jag själv gå fram och ge honom lite". Men avstod på Peters inrådan.

I den aggressiva stämning som rådde ville de övriga inte vara med längre utan begav sig mot sina hem. Peter och Anders blev ensamma på stället.

I förhørsprotokollen har framgått att Peter med gårdsgårdsstörar och käppar slog ihjäl Anders.

I obduktionsprotokollet bekräftar förste bataljonsläkare Marcus Forsberg att Anders Peterssons död orsakats av den svåra och våldsamma misshandel han undergått med många brott och krossningar på huvudskålens ben och skador i hjärnan.

De vittnen som såg slagsmålet är samstämmiga i sina vittnesmål om en grov misshandel av offret.

Den 1 augusti kom utslaget i målet. Peter Carlsson dömdes av häradsrätten för uppsåtligt dråp å Anders Petersson och hållas till straffarbete i 10 år.

Under första förhören med Peter nämnde han något om att någon skulle "betala honom" i händelse han blev häktad. Enligt förhørsprotokollen togs den frågan inte upp mera. Det har även i folkmun diskuterats om Peter var skickad att mörda.

Bygdens folk ställde upp för den dömda Peter Carlsson. I skivelse till häradsrätten intygar Petter Andersson, Måns Jönsson och Carl Månsson samtliga från Skrävle och Sven Jonasson i Karsbo att Peter var en beskedlig människa.

Källmaterial: Ur domböcker för urtima ting Östra Härad

Dråp i Fabbemåla

Sven Olsson i Fabbemåla (Korga-Sven)

Dödsattest: Att torpare Sven Olsson från Fabbemåla ägor av Ramdala socken ljutit döden. Till följd av en mängd upprepade slag och till följd av honom övergången våld. Dessutom uteliggande över natten i kölden och den inverkan att förut på dagen ett omåttligt förtärande av brännvin kunnat förorsaka döden.

Tilltalade för dråpet var Carl Johan Nilsson, Olaus Fredriksson och Håkan Andersson alla från Fabbemåla.

Åklagare var kronolänsman Blomström.

Sven Olsson bodde tillsammans med sin hustru Katarina Andersdotter och sin familj i en s.k. stenkällare på Fabbemåla ägor.

Båtsman Jonas Granqvist och hans hustru Sissa Olofsdotter och dottern Johanna bodde granne med Svens familj. Jonas och Sissa väcktes kl 12.00 på natten till den 14 april året var 1854, av att Sven körde huvudet genom fönsterrutan och utropade "Nu slår de ihjäl mig!" Jonas och hans hustru hörde häftiga slag utdelas, som de tyckte med grova stakar. De såg två personer vid fönstret men kunde inte känna igen dem. Ofredandet pågick i 15 min. därefter blev det tyst. Granqvists familj gömde sig på vinden där de förmodligen uppehöll sig under natten.

På morgonen den 14 april, som var långfredag, fanns blodiga lämningar utanför fönstret. Svens döda kropp fann de i ett skjul omkring ett stenkast från boningshuset.

Katarina Andersdotter berättade under förhör att kl 11.00 på kvällen hade flera personer infunnit sig vid källaren, där de försökt riva skorstenen, genom att plocka bort en del stenar vid ena gaveln. Katarina visste ej vilka personerna var.

Sven gick ut för att avstyra våldet och då det upphörde gick även hon ut. Hon vågade ej återvända in utan gick till sin moder på Sälleryds ägor, där hon lade sig resten av natten.

Nästa dag fick hon veta att Sven låg död i båtsman Granqvists skjul.

Hon visste inte att han var besvärad av staka drycker varken den 12 eller 13. Lika litet som hon kunde förnimma att han blev ofredad utanför källaren. Då hon under förhöret fick frågan varför hon inte efter ofredandet tagit reda på sin man, då han troligen skulle blivit vid liv, om han inte hade legat ute i kölden. Svarade Katarina att det inte var lätt för henne då hon hade både sig själv och sina barn att ta vara på.

Upprinnelsen till bråket kanske började med att den tilltalade Carl Johan Nilsson var skyldig Katarina Andersdotter 8 daler Riksgäld Katarina hade redan den 12 april frågat honom om pengarna för att återfå sin skuld. Carl Johan hävdade att han redan betalat tillbaka den till henne.

Som vittnen var inkallade smeden Petter Nilsson Carlskrona, hans bror bonden Anders Nilsson i Räfsmåla. Timmermannen Håkan Larsson Carlskrona och torpare Holjer Olsson i Sälleryd. Även Katarinas svåger, torpare Anders Johansson i Sälleryd var instämd till tinget. Ingen av vittnen hade sett eller hört något av ofredandet p.g.a. olika omständigheter. En del hade inte varit i Fabbemåla vid den aktuella tidpunkten, andra hade sovit och därför inte hört något.

Utslag

Enär icke någon bevisning förekommit därom att tilltalade Carl Johan Nilsson, Olaus Fredriksson och Håkan Andersson inte på något sätt varit delaktiga uti att den uppgivna natten tillfogat avlidne Sven Olsson de skador, vilka enligt provinsialläkaren doktor A J Hellman i förening med kölden och att föregående dag omåttligt förtärande av brännvin, förorsakat Sven Olssons död, anstå prövas av häradsrätten rättvist Carl Johan Nilsson, Olaus Fredriksson och Håkan Andersson från allt ansvar i målet frikännas, och skall utav avlidna Sven Olssons kvarlåtenskap gällda den ersättning, som i och för den å Sven Olssons döda kropp hållna medicinska obduktion. Ovannämnda herr provinsialläkaren enligt lag tillkommer vilka ersättning, i saknad av tillgångar, kommer att därtill i stat anslagna medel utgå.

Sven Olsson var född i Augerums socken den 3 april 1817. Ägde i livstiden enfaldig kristendomskunskap. Begick herrens heliga nattvard senast den 12 juni 1853. Sven var flera gånger tilltalad för stöld.

Tilltalade Carl Johan Nilsson född 15 december 1824 i Duverum. Hans fader var dagsverkstorporen Nils Carlsson som bodde i Skrävle. Modern Kjerstin Johansdotter var död. Som 7-8 åring lämnade han föräldrarna. Han uppehöll sig med bettlande sedermera antog han årstjänst som dräng. Vid tiden för dråpet var han dräng hos tilltalade Håkan Andersson.

Håkan Andersson var född i Dragda. Hans fader var hemmansägare Anders Håkansson, numera död. Modern Botil Andersdotter. Håkan lämnade hemmet för 10 år sedan då han blev ägare till hemmanet och gifte sig med Maria Håkansdotter. De hade nu fyra barn tillsammans.

Tilltalade arbetsfängen Olaus Fredriksson född i Kråksmåla, hade tidigare undergått 10 års fästningsstraff å Malmö Citadell och därifrån blivit lösgiven och hitförpassad den 15 jan. 1854. Olaus var född i Augerums socken den 21 februari 1817 och var före sin bestraffning känd för ett våldsamt uppförande, men har inte veterligen varit för stöld tilltalad. Under fängelsetiden har han två gånge varit straffad för fylleri.

Olaus far var torpare Fredrik Frendesson, moder var Sissa Mårtensdotter. Vid 15 års ålder lämnade han föräldrarna. Innehade årstjänst på flera ställen. Att han vid begånget dråp å båtsman Saktmodig i Stubbetorp undergått 10 års fästningsstraff.

Den sociala hjälpen "Fattighjälpen"

Forna tiders socialhjälp bestod i att bättre bemedlade familjer blev tilldelade att ta hand om och försörja fattiga och sjuka. Familjerna fick ta hand om de utslagna en tid var.

Under missväxtåren 1867 – 69 kunde man förvänta sig att befolkningen i t ex Gåsamåla by ansökt om fattighjälp, men så var inte fallet. I dåvarande kommunalnämnds protokoll kan man utläsa att endast en person under 1867 fått tillfällig fattighjälp av 1:50. Däremot ökade hjälpen ju längre söder ut i socknen man kom. Kanske var befolkningen i Gåsamåla så stolta av sig att de inget begärde, eller så hjälpte bönderna varandra när fattigdomen blev för stor.

En nödhjälpskommitté var bildad för nödlidande inom den nordliga delen av Blekinge län. I Carlskrona Weckoblad redovisades kontinuerligt gåvor som strömmade in. Medlen insamlades genom konserter, kollekter och insamlingar i landets kyrkor, men även affärer t ex Krooks Bokhandel var nämnd.

Den 26 maj 1868 meddelades i ovannämnda tidning att till nödlidande i Blekinge har H M enkedrottningen behagat genom landshövdingen i länet överlämnat 300 Riksdaler.

En annan social avigsida i dåvarande Fattigsverige var de många brotten som förövades. Fattigdom som i många fall ledde till stöld och misär i hemmen, där barn och ungdomar ofta blev lidande.

Sune Olofsson, som vid nio års ålder lämnade föräldrahemmet i Fjärdsjömåla och gav sig ut på luffen. Från den tiden blev Sune självförsörjande, dels av tiggeri och dels av tillfälliga arbeten. Han hade heller aldrig någon stadigvarande hemvist. Så småningom blev han också titulerad som lösdrivare.

Sune lärde sig läsa men inte skriva. Han blev under åren mycket begiven på starka drycker. Det var under rusets inflytande som han utförde sina brott. Det är i domstolsprotokollen vi hittar Sune då han är åtalad för stöld och hemfridsbrott och då han rannsakas för sina gärningar.

Under våren 1873 var Sune flera gånger hos Petter August Andersson i Gåsamåla och vandaliserade och begick hemfridsbrott.

Det var grannen Sven Jonassons son, August, som iakttog Sune, från gårdsplanen, nuvarande Stig Turessons, då han var i färd med att hugga sönder en vagnhäck nere i granngården hos Petter August, nuvarande Magnus Olssons.

Häcken eldade han sedan upp.

Vid ett annat tillfälle kom Anders Carlsson i Ulvasjömåla i ett ärende till Petter Augusts hem. Där befann sig då Sune som var starkt berusad och vild.

Han hade krossat samtliga fönsterrutor i huset och misshandlat Petter Augusts mor, Cecilia Håkansdotter. Det övriga husfolket hade flytt av fruktan för Sunes framfart.

Vid detta tillfälle tillgrep han även Petter Augusts bössa, som han slog sönder. Sune uppgav vid rätten att dessa brottsliga handlingar utgjorde hämnd för att Petter Augusts styvfader Johannes Pettersson tidigare misshandlat honom.

Den första rättegången för Sune som man hittat var år 1850, då han var 19 år gammal. Han var då åtalad för stöld av en vagn från Sven Jonasson i Gåsamåla.. Den gången dömdes Sune till sex månaders fästning.

Samtliga berättelser är framtagna och nedtecknade av Barbro Olsson

Ingrid Nilsdotter och hennes ättlingar

Ingrid Nilsdotter var född i Trollmåla i Augerums socken. Hennes fader var Nils Svensson. Ingrid blev dömd vid höstetinget i Östra Häradsrätt år 1825. Dömd till döden genom halshuggning för barnamord.

Ingrid Nilsdotter var piga hos Sven Andersson och Bengta Hindriksdotter i Elmtamåla, drygt 4 km från hemmet i Trollamåla.

Under sin pigtid i Elmtamåla blev Ingrid med barn. Husbondens yngre bror Magnus Andersson var fadern. Han påtog sig dock inte faderskapet och Ingrid kunde inte styrka att det var han.

Då hon kände att födseln var nära förestående begav hon sig mot hemmet i Trollamåla. Halvvägs hem födde hon barnet. Det var i Petter Anderssons beteshage, alldeles vid sidan av byvägen. Ingrid födde i stående ställning, barnet föll således med huvudet före i marken. Hon förmodade att barnet var dött och lade det därför i stenvallen. Med all sannolikhet var det också så, men av häradshövdingen blev Ingrid dikterad att säga att hon sett liv i barnet och blev därmed fälld för mord.

Klockare Carl Sandell i Lösen/Augerum hjälpte henne att skriva en nådeansökan.

Och efter några månader i häktet kom beskedet att Ingrid blivit benådad av Kungliga Maj:t från dödsstraffet och i stället fick hon 28 dagars fängelse på vatten och bröd, en söndags uppenbar kyrkplikt i Lösens kyrka samt tio års arbete i Norrköpings spinnhus.

Hur livet tedde sig för Ingrid under de tio åren på spinnhuset finns inga anteckningar om. Efter avtjänat straffarbete var Ingrid åter hemma i Trollamåla. Hon hade återfått friheten, men den ungdom hon blev fråntagen fick hon aldrig igen. Inte heller slapp hon stämpeln att hon blivit straffad för barnamord. Det kom att stå noterat i husförhörlängden under hela hennes livstid. Man har undrat över om hon någonsin kunde komma igen och leva ett normalt socialt liv. I husförhörlängden kan man läsa att hon efter hemkomsten från Norrköping var ute och arbetade som piga. Hon var bl a, under flera perioder, i Småland, andra sidan Blekingegränsen, och i byn Elmtamåla Hage.

I Elmtamåla mötte hon också sin blivande man Ola Nilsson. De gifte sig den 2 maj 1845. Det lyste första gången den 19 jan. samma år. Ingrids fader Nils Svensson hade skriftligen lämnat sitt bifall till äktenskapet. Ola var 33 år och Ingrid 45 år.

Något år innan giftermålet hade Ingrid fött ett oä barn, Estrid Olasdotter född den 28 april 1843. Troligen var Ola fader till barnet, eftersom Estrid fick heta Olasdotter.

Familjen flyttade efter vigseln till Trollamåla och Ingrids föräldrar bodde hos dem.

Ola var troligen inte så stark till hälsan.

Vid sin död i augusti 1857 var han noterad som backstubo och krympling.

Dottern Estrid växte upp i Trollamåla och gifte sig den 17 juli 1863 med båtsmannen Peter Johan Nilsson Stark f. den 10 den. 1840 i Augerums socken.

Familjen flyttade nu till Elmtamåla Hage och Ingrid var inneboende i dotterns familj.

I Elmtamåla fick också Ingrid sluta sina dagar den 29 okt. 1870. I Elmtamåla Hage där hon fött sitt barn i beteshagen, och som hon dömts och straffats för, som vållande till barnets död. En skuld hon fick bära genom hela livet.

Estrid och Peter Johans barn var:

Ingrid Christina Petersdotter f. 21 sept. 1863 i Trollamåla, död 18 nov. 1866.

Frans Olof Petersson f. 4 aug. 1867 i Trollamåla

Ida Christina Petersdotter f. 3 sept. 1870 i Elmtamåla Hage.

Den 13 maj 1873 dog Estrid, endast 30 år gammal.

Peter Johan Nilsson Stark och de två barnen flyttade till Stockebromåla i Ramdala socken den 3 juli 1874. Här gifte Peter Johan Nilsson Stark om sig med änkan Annika Olasdotter född den 12 juli 1832 i Jämjö socken.

Nu utökades familjen med hennes tre barn. Dessutom fick de två barn tillsammans, Johan Adolf Petersson Nils August Petersson. År 1878 flyttade familjen till Gisaryd i Augerum. Här stannade de till den 8 augusti 1880, då de flyttade till Stockebromåla.

Ida Christian som nu kallades Ingrid Christina flyttade till Danmark den 15 dec. 1889. Har inte gjort några efterforskningar om hon möjligen återvände till Sverige.

Frans Olof Petersson flyttade till S. Flymen som dräng den 28 okt. 1887. Här blev han kvar ett år, därefter flyttade han till Fejö den 1 nov. 1888. På Fejö var han dräng på olika gårdar. På hösten 1891 återfinns han i Öljersjö. Men den 11 nov. 1892 flyttade han till faderns familj i Stockebromåla. Efter två år i föräldrahemmet flyttade Frans Olof troligen till Malmö. Inga efterforskningar är gjorda där.

Peter Johan Nilssons hustru Annika Olasdotter dog den 14 dec. 1914. Familjen hade innan dess flyttat till torpet Dammkullarna i Räfsmåla.

Änkan efter torpare Frans Gustaf Petersson i Granhult, flyttade nu till Peter Johan. Hon är noterad här som inhyses.

År 1927 flyttade Peter Johan Nilsson Stark till ålderdomshemmet i Ramdala, där han avled den 1 dec. 1927. Thilda Christina Johansdotter bodde i Räfsmåla till år 1936 då även hon flyttade till ålderdomshemmet i Ramdala. Hon slutade sina dagar där den 22 febr. 1937.

Samtliga berättelser är framtagna och nedtecknade av Barbro Olsson

Källa: Östra Härad's domböcker, finns i Karlskrona stadsbibliotek och Landsarkivet.